LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN LAUSUNTO 2/2010 vp

Hallituksen esitys maksupalvelulaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Talousvaliokunta on 8 päivänä joulukuuta 2009 päättänyt pyytää hallituksen esityksestä maksupalvelulaiksi sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 169/2009 vp) liikenne- ja viestintävaliokunnalta lausuntoa erityisesti niistä vaikutuksista, joita esityksellä on teleoperaattoreiden toimintaan ja mobiilimaksamiseen.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina
- lainsäädäntöneuvos Tuomo Antila, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Seppo Tanninen, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Jussi Mäkinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtaja Kirsi Leivo, Kilpailuvirasto
- apulaisjohtaja Outi Haunio-Rudanko ja lakimies Miina Ojajärvi, Kuluttajavirasto
- johtava lakimies Jyrki Arjanne, Elisa Oyj
- pankkilakimies Esa Kainulainen, Nordea Pankki Suomi Oyj
- lakimies Ulla Kallio, Osuuspankkikeskus Osk
- legal counsel Karol Mattila, TeliaSonera Oyj
- lakimies Tiina Tirkkonen, DNA Oy
- lakiasiainjohtaja Mika Enäjärvi, FiCom
- lakimies Essi Ruokanen, Finanssialan Keskusliitto
- lakimies Mikko Hoikka, Viestinnän Keskusliitto
- lakimies Jukka Laitinen, Finanssivalvonta.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet
— Viestintävirasto
— Keskuskauppakamari.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Maksupalveluita sisämarkkinoilla koskeva maksupalveludirektiivi (2007/64/EY) saatetaan Suomessa voimaan maksulaitoslailla (HE 172/2009 vp) ja maksupalvelulailla (HE 169/2009 vp). Harmonisoivan maksupalveludirektiivin tarvetta on perusteltu mm. sillä, että täysin samanlaista toimintaa harjoittaviin yrityksiin tulee soveltaa yhtenäisiä säännöksiä. Valiokunta pitää tätä lähtökohtaa sinänsä kannatettavana ja perusteltuna.

Sääntelyä sovellettaisiin myös matkapuhelimella maksamiseen silloin, kun teleyritys toimii ainoastaan maksutapahtuman välittäjänä maksupalvelun käyttäjän ja tavaran, palvelun tai muun hyödykkeen toimittajan välillä. Sääntelyn kannalta on siten keskeistä arvioida, onko matkapuhelimella tai muulla päätelaitteella maksamises-

sa kyse ainoastaan maksun välittämisestä vai tarjoaako matkapuhelimella maksaminen lisäarvoa maksun välittämisen lisäksi.

Asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, että maksupalveludirektiivin sääntelyllä voi olla merkittäviä kustannusvaikutuksia, jotka saattavat vaikuttaa negatiivisesti tietoyhteiskuntakehitykseen sekä uusien sähköisten palvelujen kehittämiseen. Eräiden asiantuntijalausuntojen mukaan tämä voisi johtaa myös joidenkin jo käytössä olevien keskeisten mobiilimaksamista hyödyntävien palvelujen lopettamiseen. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan direktiivin pienmaksamisvälinettä koskevat kevyemmät velvoitteet eivät ratkaise näitä ongelmia. Toisaalta asiantuntijakuulemisissa on tuotu esille, että direktiivin sääntelyllä on selkeitä positiivisia vaikutuksia mm. kuluttajansuojan kannalta. Mm. Kilpailuvirasto on kiinnittänyt huomiota siihen, että lakiehdotus voi vaikuttaa kielteisesti telealan yritysten mahdollisuuteen tarjota uusia maksupalvelutuotteita.

Valiokunta pitää tärkeänä, että maksupalveluja koskeva sääntely kohtelee samanlaisia palveluja tarjoavia toimijoita mahdollisimman yhdenvertaisesti. Tältä osin tulisi kuitenkin maksupalvelulainsäädännön lisäksi pyrkiä huomioimaan myös eri palveluntarjoajia koskevan sääntelyn kokonaisuus siten, että myös muilta sektoreilta toimijoihin kohdistuva sääntely ja sääntelyn yhteisvaikutukset palvelujen tarjonnassa pyrittäisiin ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon myös sääntelyn tulkinnassa.

Valiokunta pitää saamansa selvityksen perusteella erittäin valitettavana, että nyt voimaansaatettavassa direktiivissä ei ole otettu riittävästi huomioon uudenlaisten mobiilimaksamiseen perustuvien tietoyhteiskunnan palveluiden ja palvelukehityksen tarpeita. Valiokunta katsoo, että tälläkin lainsäädännöllä tulisi pyrkiä mahdollistamaan uudenlaisten liiketoimintamallien ja palvelujen kehittäminen asettamatta toiminnalle tarpeettoman tiukkoja rajoituksia tai raskaita vaatimuksia. Tässä kohtaa myös lain käytännön tulkinnalla on olennainen merkitys. Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää suomalaisen tietoyhteiskunnan kehittymisen ja palvelujen tarjonnan jatkuvuuden turvaamisen kannalta erityisen tärkeänä, että maksupalvelun määritelmää ei tulkita tarpeettoman laajasti ulottumaan sellaiseen toimintaan, joka selkeästi ei ole pelkästään maksun välittämistä.

Liikenne- ja viestintävaliokunta on käsitellyt maksulaitoslaista antamansa lausunnon (LiVL 28/2009 vp) yhteydessä laajemmin maksupalveludirektiivin soveltamisalaan liittyviä kysymyksiä ja tulkintaa. Valiokunta toteaa, että maksulaitoslain ja maksupalvelulain soveltamisalan tulee sääntelyn yhdenmukaisuuden ja käytännön toimivuuden vuoksi vastata toisiaan.

Valiokunta pitää erittäin tärkeänä kuluttajansuojan korkean tason ylläpitämistä ja kuluttajansuojan kehittämistä. Valiokunta pitää myös tärkeänä, että maksuvälineiden käytön varotoimia ja maksuvälineitä myöntävän palveluntarjoajan toiminnan turvatekijöitä tulee säännellä ja kehittää mahdollisten väärinkäytösten ehkäisemiseksi. Tässä suhteessa myös maksuvälineitä hyväksyvien kauppiaiden ja muiden palveluntarjoajien toiminnan asianmukaisuus ja turvatekijöiden riittävyys ovat merkityksellisiä seikkoja maksuvälineiden kokonaisturvallisuuden kannalta.

Valiokunta pitää hyvänä, että ehdotuksessa kiinnitetään huomiota kuluttajien oikeuksien ja vastuun määrittelyyn mm. maksuvälineiden käyttöä, vastuun määräytymistä ja vastuun yläraja maksuvälineen oikeudettoman käytön tilanteissa koskevien säännösten kautta. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan teleyritysten palveluita koskevaa sääntelyä ollaan uudistamassa parhaillaan mm. laskunerittelyä koskevan sääntelyn osalta kuluttajansuojan kehittämiseksi. Valiokunta pitää tärkeänä, että tätä sääntelyä koskevaa uudistustyötä jatketaan.

Valiokunta katsoo, että sääntelyn vaikutuksia on tärkeää seurata jatkossa tiiviisti erityisesti kuluttajien, teleyritysten, tietoyhteiskuntakehityksen, muiden jäsenvaltioiden sääntelyn sekä maksupalveluja tarjoavien toimijoiden kannalta. Liikenne- ja viestintävaliokunta esittää talousvaliokunnalle, että se ehdottaisi eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavan lausuman: Eduskunta edellyttää, että sääntelyn vaikutuksia tietoyhteiskun-

takehityksen ja sähköisten palveluiden tarjontaan seurataan tiiviisti ja ryhdytään tarvittaessa asianmukaisiin toimenpiteisiin sääntelyn muuttamiseksi ja täsmentämiseksi.

Lausunto

Lausuntonaan liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon ja

*että talousvaliokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman **(Valiokunnan lausumaesitys)**:*

Eduskunta edellyttää, että sääntelyn vaikutuksia tietoyhteiskuntakehityksen ja sähköisten palveluiden tarjontaan seurataan tiiviisti ja ryhdytään tarvittaessa asianmukaisiin toimenpiteisiin sääntelyn muuttamiseksi ja täsmentämiseksi.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Martti Korhonen /vas		Markku Pakkanen /kesk
vpj.	Saara Karhu /sd		Lyly Rajala /kok
jäs.	Mikko Alatalo /kesk		Tero Rönni /sd
	Marko Asell /sd		Pertti Salovaara /kesk
	Kalle Jokinen /kok		Janne Seurujärvi /kesk
	Jyrki Kasvi /vihr		Ilkka Viljanen /kok
	Lauri Kähkönen /sd		Anne-Mari Virolainen /kok
	Pentti Oinonen /ps	vjäs.	Lauri Oinonen /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula.